

Арапенко В. І.,
здобувач вищої освіти факультету менеджменту
Науковий керівник: Пархоменко О. Ю.,
кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

Сучасні аграрні підприємства все частіше впроваджують цифрові інструменти електронної комерції, які допомагають їм адаптуватися до умов глобальної конкуренції та підвищувати ефективність своєї діяльності. Електронна комерція створює нові можливості для продажу продукції, комунікації з постачальниками та клієнтами, а також для оптимізації внутрішніх бізнес-процесів. Водночас, використання цифрових технологій накладає певні виклики, пов'язані з безпекою фінансових даних і захистом від кіберзагроз. У цій доповіді розглянемо, як цифрові інструменти електронної комерції впливають на фінансово-економічну безпеку аграрних підприємств.

Цифрові інструменти електронної комерції, такі як платформи для онлайн-продажу та електронні ринки, дозволяють аграрним підприємствам вийти на нові ринки без значних витрат. Онлайн-торгівля відкриває доступ до широкої аудиторії, що особливо важливо для аграрних підприємств, розташованих у віддалених регіонах. Наприклад, завдяки платформам електронної комерції, таким як Alibaba та Amazon, підприємства можуть продавати продукцію напряму споживачам у різних країнах, що зменшує витрати на посередників та збільшує прибуток [1].

З одного боку, це сприяє зростанню доходів і дозволяє ефективніше планувати фінансову діяльність, але з іншого – ставить підприємства перед ризиками, пов'язаними з міжнародними транзакціями та необхідністю захищати фінансові дані.

Завдяки цифровим інструментам електронної комерції аграрні підприємства можуть знижувати витрати на управління запасами, логістику та документообіг. Наприклад, використання ERP-систем (наприклад, SAP або Oracle) допомагає оптимізувати ланцюжки постачання, вести електронний облік товарів та відстежувати всі фінансові транзакції. Це дозволяє не лише зменшити витрати, але й запобігати фінансовим ризикам, пов'язаним із помилками або шахрайством.

Управління фінансовими потоками в електронному середовищі допомагає аграрним підприємствам отримувати повну картину витрат і доходів у режимі реального часу, що є критичним для їхньої фінансової стійкості. Проте такий підхід може вразити підприємства до кібератак,

зокрема, на системи управління даними та транзакційні системи.

Електронна комерція також підвищує прозорість діяльності аграрних підприємств, оскільки більшість процесів, включаючи укладання договорів, закупівлі та платежі, відбувається через цифрові канали. Це створює умови для підвищення довіри з боку партнерів і споживачів, що позитивно впливає на репутацію підприємства і зміцнює його фінансово-економічну безпеку [2].

Приклади таких компаній, як John Deere, які використовують цифрові інструменти для моніторингу якості продукції та прозорості транзакцій, свідчать про те, що інтеграція технологій може бути ефективною стратегією для залучення довгострокових інвестицій та забезпечення фінансової стабільності. Однак, зростання прозорості може призводити до витоку конфіденційних даних і порушення кібербезпеки, що вимагає впровадження додаткових засобів захисту.

Фінансово-економічна безпека аграрних підприємств суттєво залежить від рівня кібербезпеки. Впровадження електронної комерції збільшує ризики атак, які можуть націлюватись на банківські рахунки, особисті дані клієнтів, інтелектуальну власність і внутрішні фінансові документи. Для захисту від таких загроз необхідно використовувати багатофакторну аутентифікацію, шифрування даних та розвивати системи виявлення вторгнень.

Реальні приклади кіберзагроз, зокрема атака на аграрні компанії, що призвела до витоку даних і фінансових втрат, підкреслюють важливість інвестицій у кібербезпеку. Такі інструменти, як системи виявлення вторгнень (IDS) і захист кінцевих точок (Endpoint Protection), допомагають знижувати ризики, пов'язані з кібератаками на підприємства [3].

Цифрові інструменти електронної комерції значно розширюють можливості аграрних підприємств щодо розвитку, доступу до ринків і оптимізації бізнес-процесів, однак водночас створюють нові виклики для фінансово-економічної безпеки. Ефективне використання цифрових технологій дозволяє підприємствам підвищувати свою конкурентоспроможність і доходи, але вимагає комплексного підходу до захисту фінансових і комерційних даних. Інвестиції в кібербезпеку, удосконалення процесів управління ризиками та дотримання стандартів конфіденційності є ключовими факторами для успішного функціонування аграрних підприємств у сучасному цифровому середовищі.

Список використаних джерел:

1. How do agribusinesses thrive through complexity? The pivotal role of e-commerce capability and business agility / J. Lin et al. *Decision Support Systems*. 2020. Vol. 135. P. 113342. URL: <https://doi.org/10.1016/j.dss.2020.113342>.
2. Sustainability of rural agribusiness through e-commerce information systems / R. Huaraca Aparco et al. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2022. Vol. 968, no. 1. P. 012002. URL: <https://doi.org/10.1088/1755-1315/968/1/012002>.
3. Liu X., Wang X., Yu W. Opportunity or Challenge? Research on the Influence of Digital Finance on Digital Transformation of Agribusiness. *Sustainability*. 2023. Vol. 15, no. 2. P. 1072. URL: <https://doi.org/10.3390/su15021072>.